

Brug leggen naar onderwijs

Celine Mertens (HOGENT)
Robine Cnaeps (Stad en OCMW Turnhout)
Myrthe Winters (SAAMO Antwerpen)

Inspiratiedag Plan Samenleven
30/04/2024

Celine Mertens
Marie Seghers
Katrien De Maegd
Christian Van Kerckhove

Kan onderwijs zonder welzijn? En vice versa?

Programma

1. Onderzoek HOGENT
2. Noden in en rond scholen
3. Enter de brugfiguur

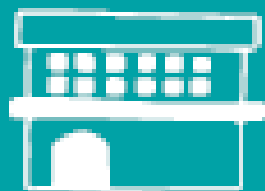
- 1. Een gevarieerd palet**

1. Invulling brugfigurenwerking
2. Doelen brugfigurenwerking
3. Bruggencontinuüm
4. Rollen brugfiguur

- 2. Uitdagingen**

4. Q&A

1. HOGENT onderzocht

Onderzoeksvraag

Hoe (kunnen) school- en welzijnsactoren samenwerken i.f.v. ondersteuning van gezinnen in kwetsbare situaties op de basisschool?

Stand van zaken

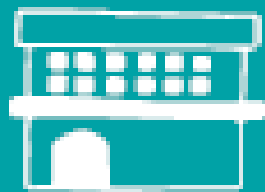

Inzicht in waarom, wie, hoe, voorwaarden en uitdagingen

Wat kunnen we hieruit leren?

2. Noden in en rond scholen

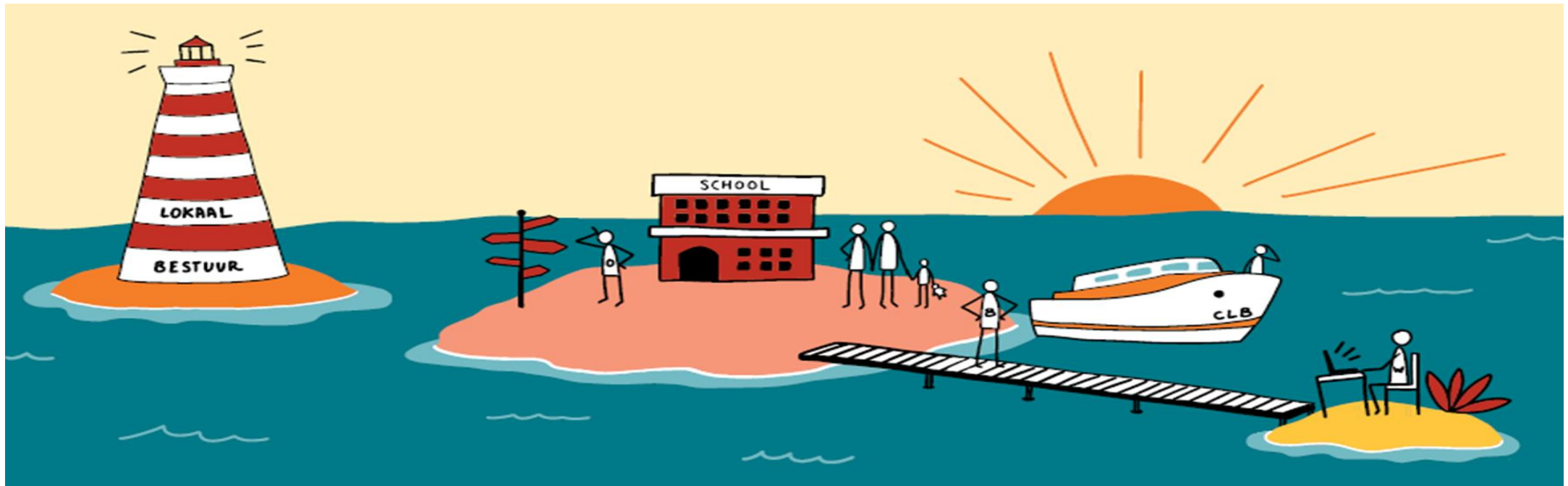

Welke problematieken van gezinnen dienen zich aan op scholen?

Kan onderwijs
zonder welzijn?
En vice versa?

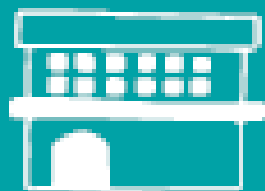
Roep naar ondersteuning

“Daar droom ik wel van, dat er iemand van het welzijnswerk binnen het beleid van de school wordt opgenomen en zichtbaar aanwezig is. Hoe mooi zou het niet zijn dat ik hier een brugfiguur heb waartegen ik kan zeggen: ‘Ik denk dat die mama eronder door zit, kom jij ‘s morgens eens, kan je daar eens een gesprek mee doen?’” (directie Heverlee)

3. Enter de brugfiguur

- Een gevarieerd palet -

Methode - Online bevraging

Regio's

- Brugfiguren Oost- en West-Vlaanderen (n= 51)
 - Veel brugfigurenwerkingen
 - Oost-Vlaanderen: 17 gemeentes
 - West-Vlaanderen: 32 gemeentes
 - Goede contacten
 - Goede spreiding stedelijk – centrumsteden – landelijk

Focus bevraging

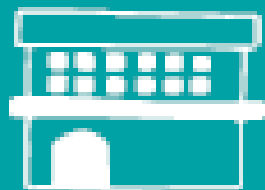
- Invulling brugfigurenwerkingen
- Rollen brugfiguur
- Samenwerking/afstemming CLB
- Samenwerking/afstemming andere outreachers op scholen

Variatie in invulling brugfigurenwerkingen

- Dienst Flankerend Onderwijsbeleid, Welzijn of Samenleven – 45,9%
- OCMW, het Sociaal Huis - 27,87%
- Onderwijsopbouwwerkers (SAAMO) – 6,56%
- Huis van het Kind – 3,28%
- Vereniging waar armen het woord nemen – 1,64%
- Vrijwilligers – (bijv. Stad en OCMW Lier en Turnhout)

- Kennismakingsrondje -

1. Ben je van Oost-Vlaanderen/ West-Vlaanderen/ Antwerpen/ Limburg/ Vlaams-Brabant?
2. Is er bij jullie een brugfigurenwerking actief?
3. Stadsdienst onderwijs/ Stadsdienst welzijn/ OCMW/SAAMO/ vereniging waar armen het woord nemen/ Huis van het Kind/ een onderwijscentrum/...?
4. Is de brugfiguur actief in een centrumstad/ grootstad/ landelijk gemeente?
5. Is de brugfiguur actief in het basisonderwijs/ secundair onderwijs?

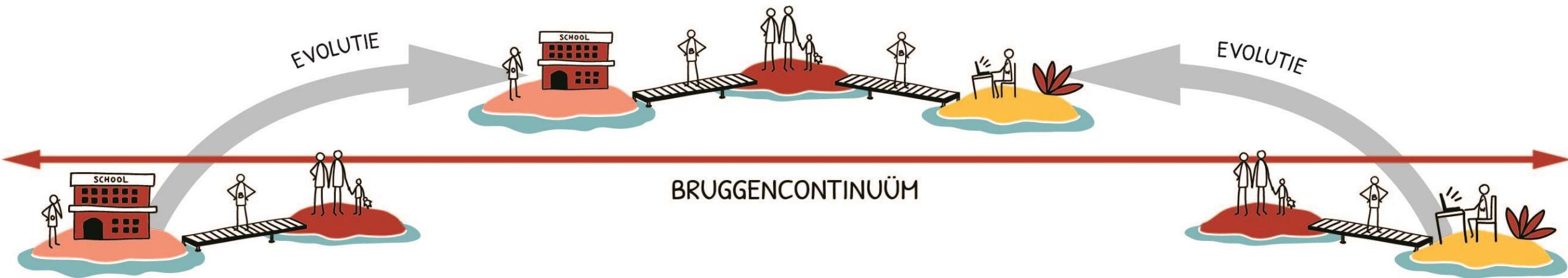

Variatie in doelen brugfigurenwerkingen

- (kinder)-armoedebestrijding – 58,82%
- Gelijke onderwijskansen – 52,94%
- Rechtenverkenning en –toekenning: sociale grondrechten – 37,25%
- Versterken partnerschap ouder – school – 21,57%
- Verbindend werken tussen ouder – school – hulpverlening – buurt – 11,76%
- Versterken gezinnen – 9,80%
- Netwerk uitbouwen voor en met gezinnen – 9,80%

Variatie in accent brugfigurenwerking

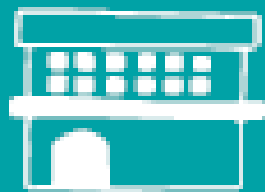
Dé brugfiguur of een bruggencontinuüm?

- Brugfiguur aan het woord -

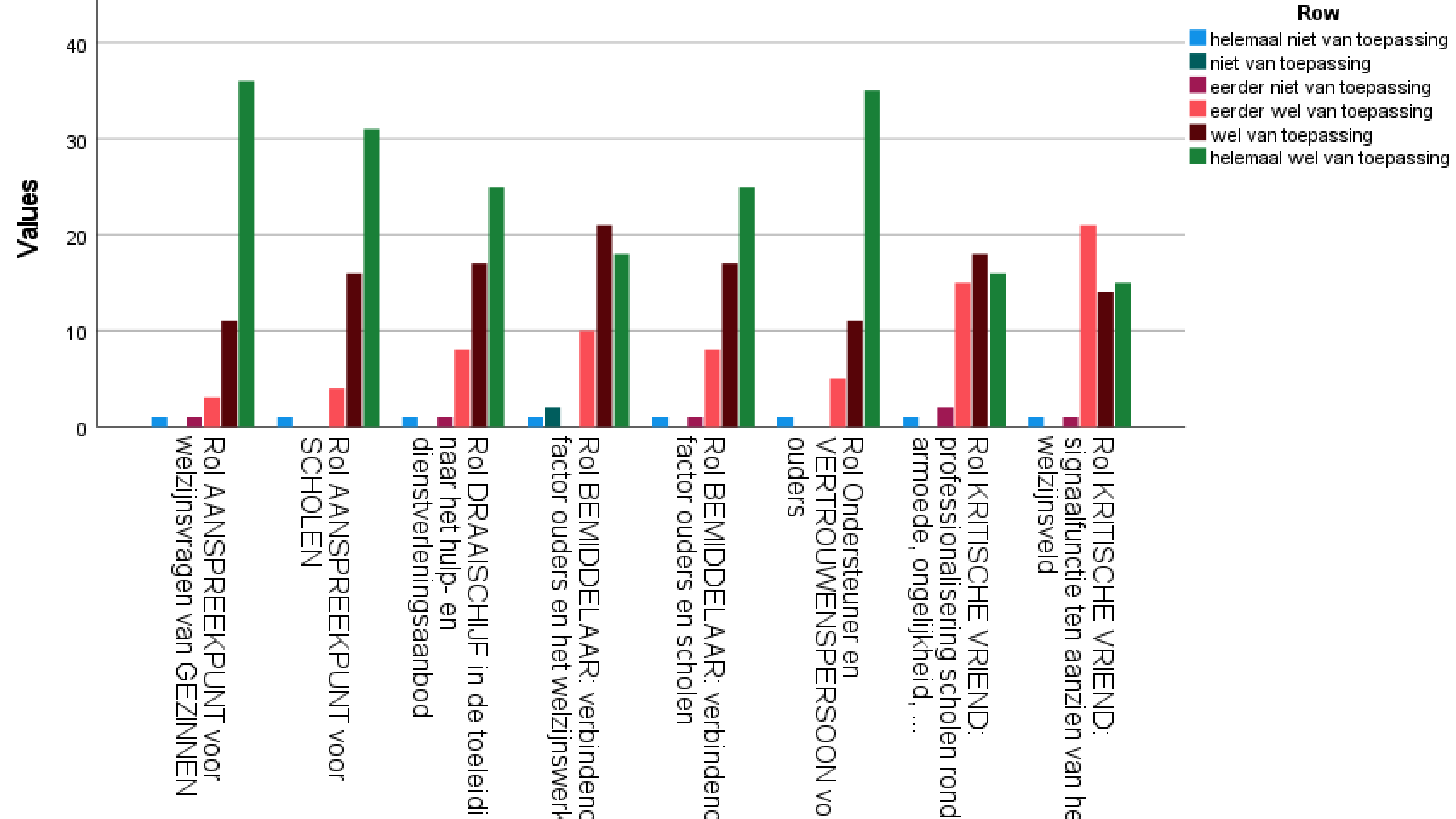
@Myrthe (Zwijndrecht)

@Robine (Turnhout)

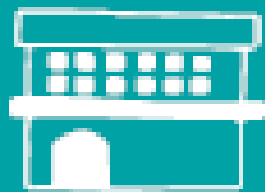
Variatie in rollen brugfiguur

1. Aanspreekpunt voor scholen en ouders
2. Draaischijf
3. Ondersteuner en vertrouwensfiguur
4. Verbindende factor: vertaal- en verteerwerk
5. Netwerker: voor de eigen werking, rond de school en rond ouders
6. Luis in de pels: ondersteuner en begeleider van beleidsprocessen in scholen

- Uitwisseling -

1. In welke rol voel je je het meest comfortabel?
2. Welke rol vind je het moeilijkst te realiseren?

Variatie in rollen brugfiguur

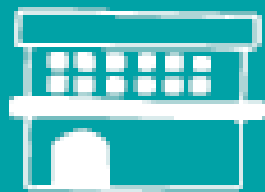
TOP 3

1. Luis in de pels: ondersteuner en begeleider van beleidsprocessen in scholen – 73%
2. Draaischijf – 19%
3. Verbindende factor: vertaal- en verteerwerk – 17%

- Brugfiguur aan het woord -

@Myrthe (Zwijndrecht)

@Robine (Turnhout)

Conclusie: een gevarieerd palet

- Dé brugfiguur bestaat niet
 - Een vlag die verschillende ladingen dekt
 - Term is dezelfde, toch is de rol/het takenpakket heel divers

Uitdagingen in werking

Scholen versterken

- 73% vindt 'luis in de pels' moeilijk te realiseren
 - Blik naar binnen gericht: schoolwerking onder de loep
 - Eigenaarschap gedeelde zorg
 - Handelingsverlegenheid → 'uitbesteden'
 - Voorwaarden: Tijd, mandaat en steun van directie

“Scholen zien ons vaak als een helpende hand, een ondersteuner, die hen helpt in hun werking. De werking zelf aanpassen of kritisch bekijken botst vaak op weerstand.” (brugfiguur)

Uitdagingen in werking

Beperking bij toeleiden

- Hoge wachtlijsten

Samenwerking CLB

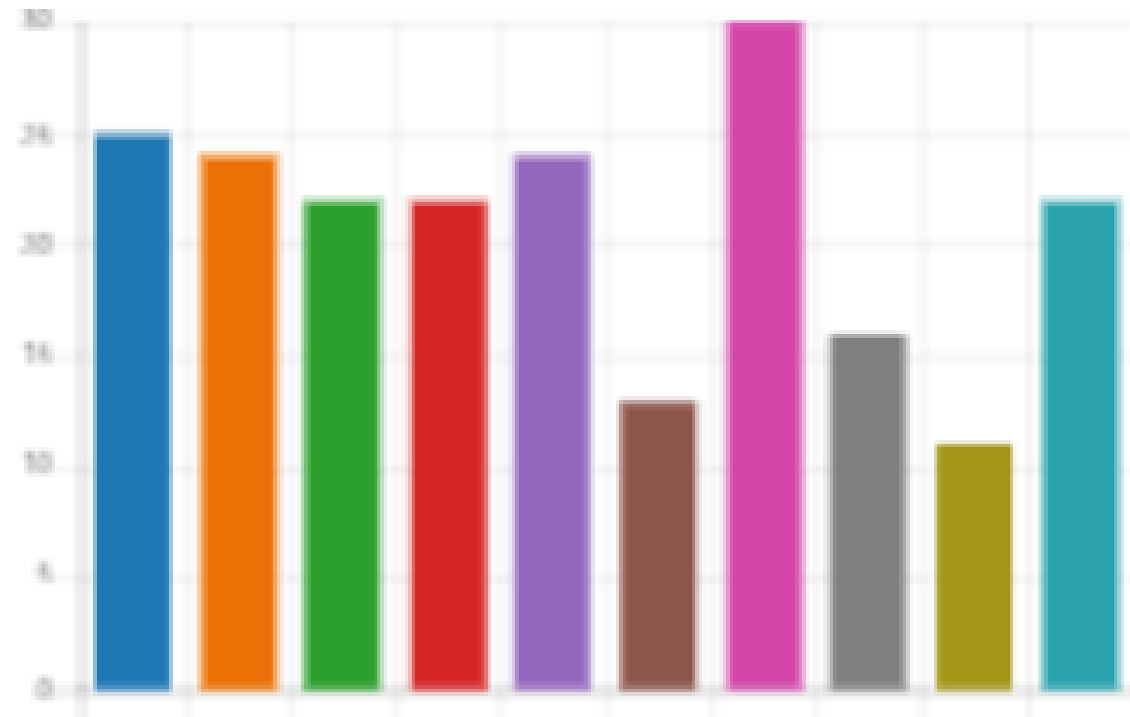
- Terreinafbakening/taakafbakening
 - ! Belangrijke, maar soms onduidelijke rol, wat betreft de invulling van de draaischijffunctie
 - ! Grote variatie binnen en tussen CLB's
 - ! Draagkracht CLB

“Voor sommige zaken is het duidelijk wie wat opneemt. Andere zaken zijn overlappend. Soms neem ik dingen op die eigenlijk de taak zijn van het CLB, als blijkt dat het CLB er niet mee vooruit kan/wil gaan.” (brugfiguur)

Samenwerking CLB en brugfiguren

Brede waaier aan problematieken waarrond er samenwerking is.

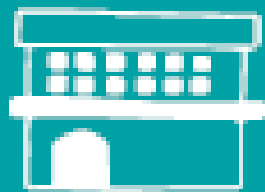
Financiële/materiële noden	25
Administratieve noden	24
Huisvestingsproblematieken	22
Opvoedingsvragen en - noden	22
Problematieken binnen het fu...	24
Gezondheid en hygiëne	13
Beperkt sociaal netwerk	30
Gedragsproblemen	16
Leerproblemen	11
Schoolse vaardigheden onder...	22

- Brugfiguur aan het woord -

@Myrthe (Zwijndrecht)

@Robine (Turnhout)

Zes bouwstenen voor samenwerking

6 BOUWSTENEN

VOOR SAMENWERKING TUSSEN SCHOOLTEAMS EN WELZIJNSPROFESSIONALS

Werken aan
communicatie

Werken aan
afstemming en
taakafbakening

Werken aan
en vanuit een
gemeenschappelijk doel

Werken aan
relatie

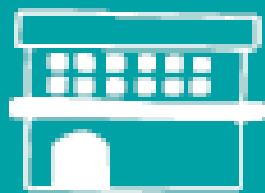

Werken aan
respect en
vertrouwen

Werken aan
betrokkenheid op
verschillende niveaus

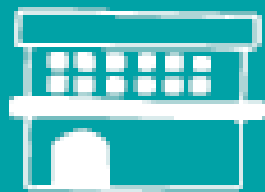
4. Q&A

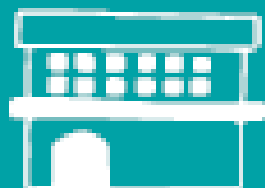
- Brugfiguur aan het woord -

@Myrthe (Zwijndrecht)

@Robine (Turnhout)

Check onze materialen via QR
Mail ons: onderwijs.welzijn@hogent.be

BEDANKT

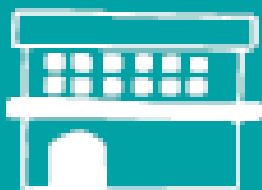
celine.mertens@hogent.be

myrthe.winters@saamo.be

robine.cnaeps@turnhout.be

SAAMO
provincie Antwerpen

TURNHOUT

**EQUALITY
RESEARCH
COLLECTIVE**

**HO
GENT**